

OpenCon 2017 Lietuva: atvirieji mokslo duomenys ir atvirasis mokslas

**Lietuvos HSM duomenų archyvas:
kas tai ir kodėl jo reikia Lietuvai?**

dr. Vaidas Morkevičius

KTU Santakos slėnis, 2017-10-23

Socialinių mokslų duomenų archyvai

Pirmasis socialinių duomenų archyvas – **Elmo Roper** visuomenės nuomonės tyrimo centras – Williams College (JAV) buvo įsteigtas dar **1947** m.

The banner features a background of a globe with a network of white lines connecting various points. The text is prominently displayed in the center and right. On the left, a large '2017' is partially visible, with the '7' being the largest element. To its right, '0 years' is written. Below this, '00,000 iPOLL questions' is written in a bold, sans-serif font. On the right side, the text '70th Anniversary' is followed by 'We're celebrating 70 years at the Roper Center!'. Below this is a 'Learn more' button. At the bottom, there is a navigation bar with four items: '70th Anniversary' (highlighted in red), '2017 Mitofsky Award', 'Presidential Approval', and 'Elmo Roper'. A URL is also visible in the center-right area.

2017 0 years

00,000 iPOLL questions

70th Anniversary
We're celebrating 70 years at the Roper Center!

<https://ropercenter.cornell.edu/>

[Learn more](#)

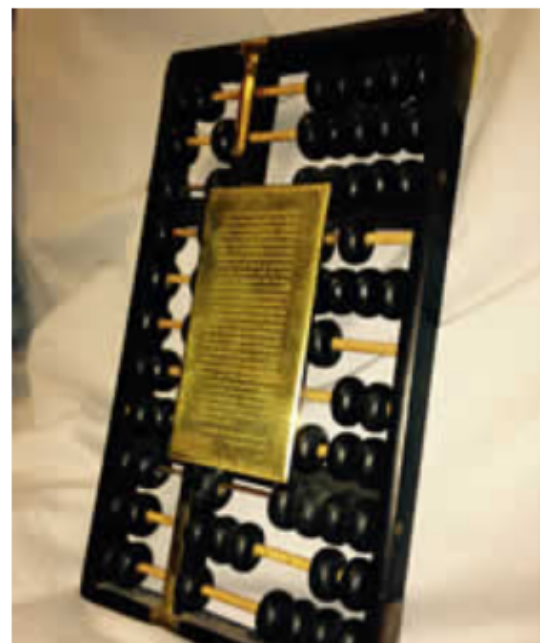
70th Anniversary 2017 Mitofsky Award Presidential Approval Elmo Roper

Socialinių mokslų duomenų archyvai

- Antrinės duomenų analizės idėja

Unfortunately, early use of these materials was limited. York Lucci, writing in a report for the Ford Foundation in 1957, noted that the equipment and personnel required by survey research methods was the equivalent of laboratory work in the physical sciences, but hardly any universities had appropriate resources. Lucci saw the secondary analysis of completed polls as a way to overcome the financial barriers posed by those conducting original research: the legions of interviewers, the technological necessities. The obvious way forward for social science was to gather together the works that had already been done and put them at the disposal of those with the skill to make use of them.

Lucci went on to postulate the need for a center which would collect, index, publicize in academic journals, and make available to scholars the polling data available from commercial and academic polling units in the U.S. and abroad. He hoped that such a center would allow for new ways of conducting research, such as compiling data from multiple surveys, and would be a treasure trove for future historians and current academic investigators alike.

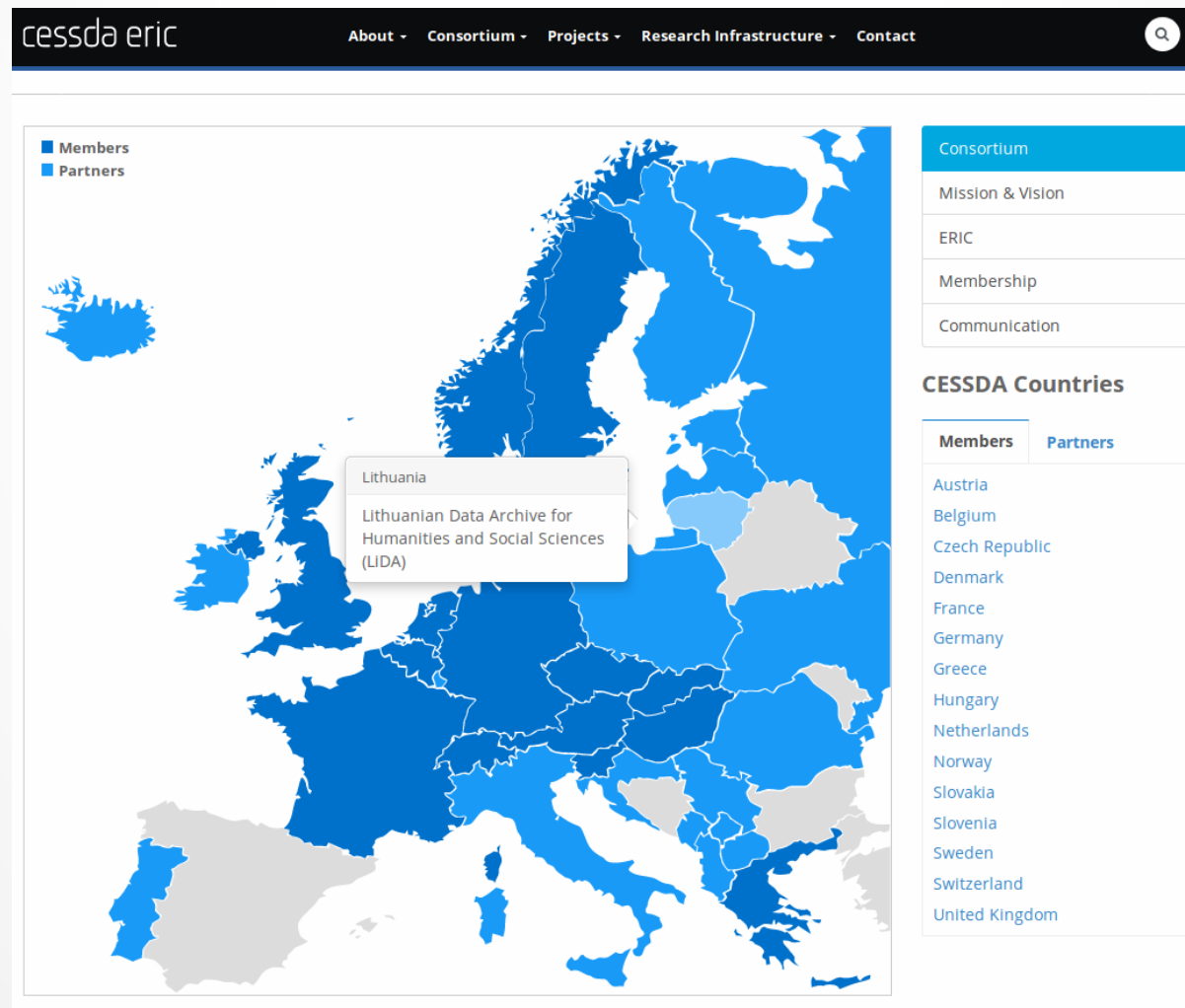

Socialinių mokslų duomenų archyvai

- Šiuo metu socialinių mokslų duomenų archyvai yra **neatsiejama empirinių** socialinių mokslų tyrimų dalis
 - Daugelyje šalių yra įsteigti **nacionalinio lygmens** socialinių duomenų archyvai
 - **Europoje** pirmasis socialinių mokslų duomenų archyvas įsteigtas **1960** m. Vokietijoje Kelno universitete → **GESIS** Leibnizo socialinių mokslų institutas
 - **1967** m. veiklą pradėjo Jungtinės Karalystės Duomenų Archyvas (**UKDA**) → UK Data Service
 - Didžiausia empirinių duomenų institucija pasaulyje HSM srityje yra **1962** m. JAV Mičigano universitete įsteigtas Tarpuniversitetinis politinių ir socialinių tyrimų konsorciūmas (Inter-university Consortium for Political and Social Research, **ICPSR**)

Socialinių mokslų duomenų archyvai

- **CESSDA ERIC** – Europos Socialinių mokslų duomenų archyvų konsorciumas

Socialinių mokslų duomenų archyvai

- CESSDA buvo įkurta 1976 m. kaip skėtinė Europos duomenų archyvų organizacija, kurios tikslas – keistis duomenų archyvavimo patirtimi
- CESSDA nuo įkūrimo siekia palengvinti duomenų prieinamumą mokslinės analizės tikslais, skatinti procedūras ir standartus duomenų bei technologijų mainams tarp duomenų archyvų, propaguoti standartų ir procedūrų laikymąsi visame pasaulyje, padėti kurti naujas duomenų organizacijas ir jas raginti prisidėti prie keitimosi duomenimis kultūros formavimo institucijose nacionaliniu mastu ir globaliai

Socialinių mokslų duomenų archyvai

- Pastaruosius pora dešimtmečių plintant informacinėms ir komunikacinėms technologijoms bei atvirųjų duomenų idėjoms dauguma socialinių mokslų duomenų archyvų transformavosi į atviros prieigos internetinius duomenų centrus

**CESSDA ERIC COMMITS TO EUROPEAN OPEN
SCIENCE BY JOINING THE 'COALITION OF THE
DOERS'**

The Consortium of European Social Science Data Archives (CESSDA ERIC) endorses the principles of the European Open Science Cloud Declaration[1] and commits to actively supporting the implementation of FAIR (Findable, Accessible, Interoperable and Reusable) data.

LiDA: pradžia

- 2006-2008 m. ESFA finansuotas projektas „Empirinių duomenų ir informacijos HSM tyrimams kaupimas ir valdymas: Lietuvos HSM duomenų archyvas (LiDA)“
 - Projekto vykdytojas – KTU Politikos ir viešojo administravimo institutas (kartu su partneriais – VU, STI ir LR Švietimo ir mokslo ministerija)
 - Big Data, Open Science, Open Data, FAIR buvo nebent tolimam horizonte
 - Tačiau jau tada siekta sukurti atvirą lengvai randamų ir panaudojamų duomenų archyvą

LiDA: pradžia

- 2009-2011 m. ESFA finansuotas projektas „Lietuvos HSM duomenų archyvo (LiDA) plėtra“
 - Projekto vykdytojas – KTU Politikos ir viešojo administravimo institutas (kartu su partneriais – VU, LII, VDU)
 - Sukurta iki dabar veikianti infrastruktūra ...
 - ... bet palaiko tik KTU
 - Netapo CESSDA ERIC dalimi

LiDA: pradžia

Lietuvos HSM duomenų archyvas

Kuriame Lietuvos ateitį

ŠVIETIMO IR MOKSLO
MINISTERIJA

K A U N O
TECHNOLOGIJOS
UNIVERSITETAS

nesstar RSS Facebook Žemėlapis EN

LiDA Duomenys Mokymai Tyrimai Naujienos Login

Svečias

Lietuvos HSM duomenų archyvas (LiDA)
yra virtuali skaitmeninė empirinių HSM duomenų kaupimo,
ilgalaikio saugojimo ir sklaidos infrastruktūra.

NAUJI DUOMENYS

2017-09-28

- Vaistų ir maisto papildų vartojimas, 2013 m. sausis - vasaris

2017-07-03

- ISSP 2015: Darbo orientacijos IV, 2015 m. spalio - gruodis, 2 leidimas

2017-06-14

- Lietuvos gyventojų apykaitinė migracija 2: grįžusių migrantų tyrimas, 2011 m. gegužė - birželis

2017-05-31

- Virtualūs socialiniai tinklai V, 2015 m. kovas - balandis

2017-05-02

DUOMENŲ PAIEŠKA

2015 m. gruodžio 4 d. VDU SMF vyko seminaras „Europos socialinis tyrimas Lietuvoje“ [Plačiau ...](#) **Naujiena** ■ 2015 m. lapkričio 13 d. surengta LSD metinės konferencijos speciali sekcija „Pokyčių dia

Kas yra LiDA?

Lietuvos HSM duomenų archyvas (LiDA) yra virtuali skaitmeninė empirinių HSM duomenų kaupimo, ilgalaikio saugojimo ir sklaidos infrastruktūra, suteikianti prieigą prie beveik 300 kiekybinių ir kokybinių duomenų rinkinių.

Mokymai

LiDA siekia didinti studentų, mokslininkų ir kitų tyrėjų metodologinę kompetenciją bei duomenų analizės įgūdžius: organizuoja metodologinius seminarus, nuotolinio mokymo kursus, tarptautinius duomenų analizės seminarus.

Duomenys

Kaip Tarpuniversitetinio politinių ir socialinių tyrimų konsorciumo (ICPSR) narys, LiDA pagrindinėms Lietuvos mokslo ir studijų institucijoms užtikrina prieigą prie tarptautinių duomenų išteklių lietuvių ir anglų kalbomis.

Tyrimai

LiDA Lietuvoje koordinuoja svarbiausius tarptautinių socialinių tyrimų projektus – Europos socialinį tyrimą (ESS), Europos rinkimų studiją (EES) ir Tarptautinę socialinio tyrimo programą (ISSP).

LiDA: kas esame

- Lietuvos HSM duomenų archyvas (LiDA) yra **virtuali skaitmeninė empirinių** HSM duomenų kaupimo, ilgalaikio saugojimo ir sklaidos infrastruktūra
- LiDA **tikslas** – sukurti ir užtikrinti kokybišką **prieigą** prie Lietuvos ir užsienio empirinių duomenų išteklių, dalyvauti tobulinant HSM studentų, mokslininkų ir kitų tyrėjų **duomenų analizės** gebėjimus

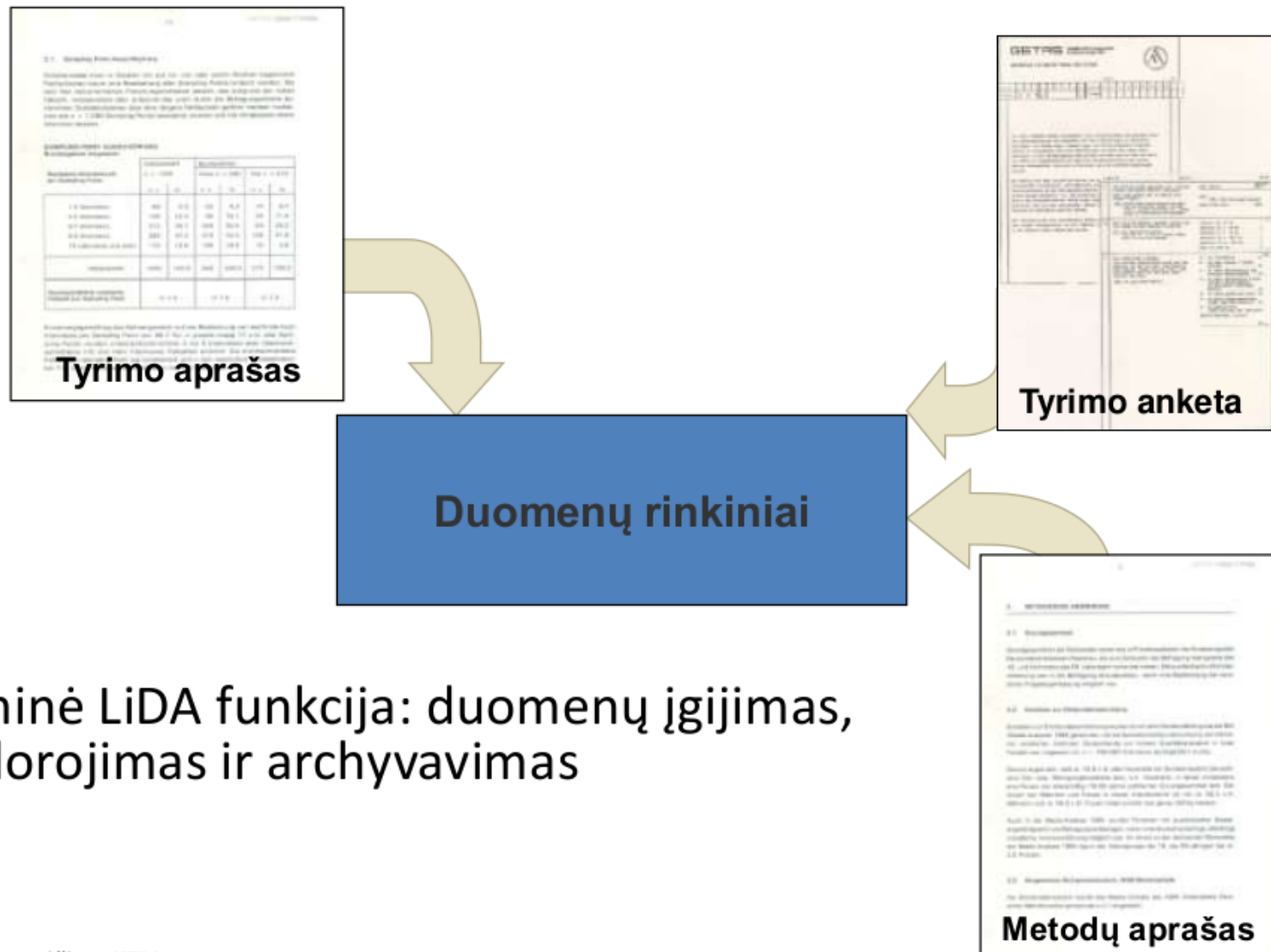
LiDA: kas esame

- LiDA tikslinės grupės
 - Mokslininkai ir kiti tyrėjai
 - Mokslininkams ir tyrėjams vykdant mokslinį tiriamąjį darbą yra būtina prieiga prie visaverčių nacionalinių ir pasaulinių empirinių duomenų masių
 - Pedagogai ir dėstytojai
 - Aukštojo mokslo globalizacijos procese iškyla nauji standartai humanitarinių ir socialinių mokslų (HSM) modulių dėstymo srityje
 - Atsiranda didelis poreikis dėstomus modulius nuolatos atnaujinti bei papildyti naujausiais HSM tyrimų duomenimis
 - Pedagogai, dėstytojai dėstantys bei kuriantys HSM programų modulius vis plačiau įtraukia empirinius duomenis į ugdymo procesą teoriniams argumentams pagrįsti

LiDA: kas esame

- LiDA veiklos
 - Nacionalinių ir tarptautinių tyrimų duomenų kaupimas ir sklaida
 - Prieiga prie duomenų pasauliniuose HSM archyvuose Lietuvos valstybinių mokslo įstaigų mokslininkams ir tyrėjams
 - Lietuvos atstovavimas tarptautiniuose duomenų archyvų konsorciimuose (ICPSR ir CESSDA)
 - Nacionaliniai ir tarptautiniai mokymai apie kiekybinių ir kokybinių HSM duomenų analizės metodus

LiDA: kas esame

LiDA: kas esame

Box 2 | The FAIR Guiding Principles

To be Findable: www.nature.com/scientificdata

- F1. (meta)data are assigned a globally unique and persistent identifier
- F2. data are described with rich metadata (defined by R1 below)
- F3. metadata clearly and explicitly include the identifier of the data it describes
- F4. (meta)data are registered or indexed in a searchable resource

To be Accessible:

- A1. (meta)data are retrievable by their identifier using a standardized communications protocol
 - A1.1 the protocol is open, free, and universally implementable
 - A1.2 the protocol allows for an authentication and authorization procedure, where necessary
- A2. metadata are accessible, even when the data are no longer available

To be Interoperable:

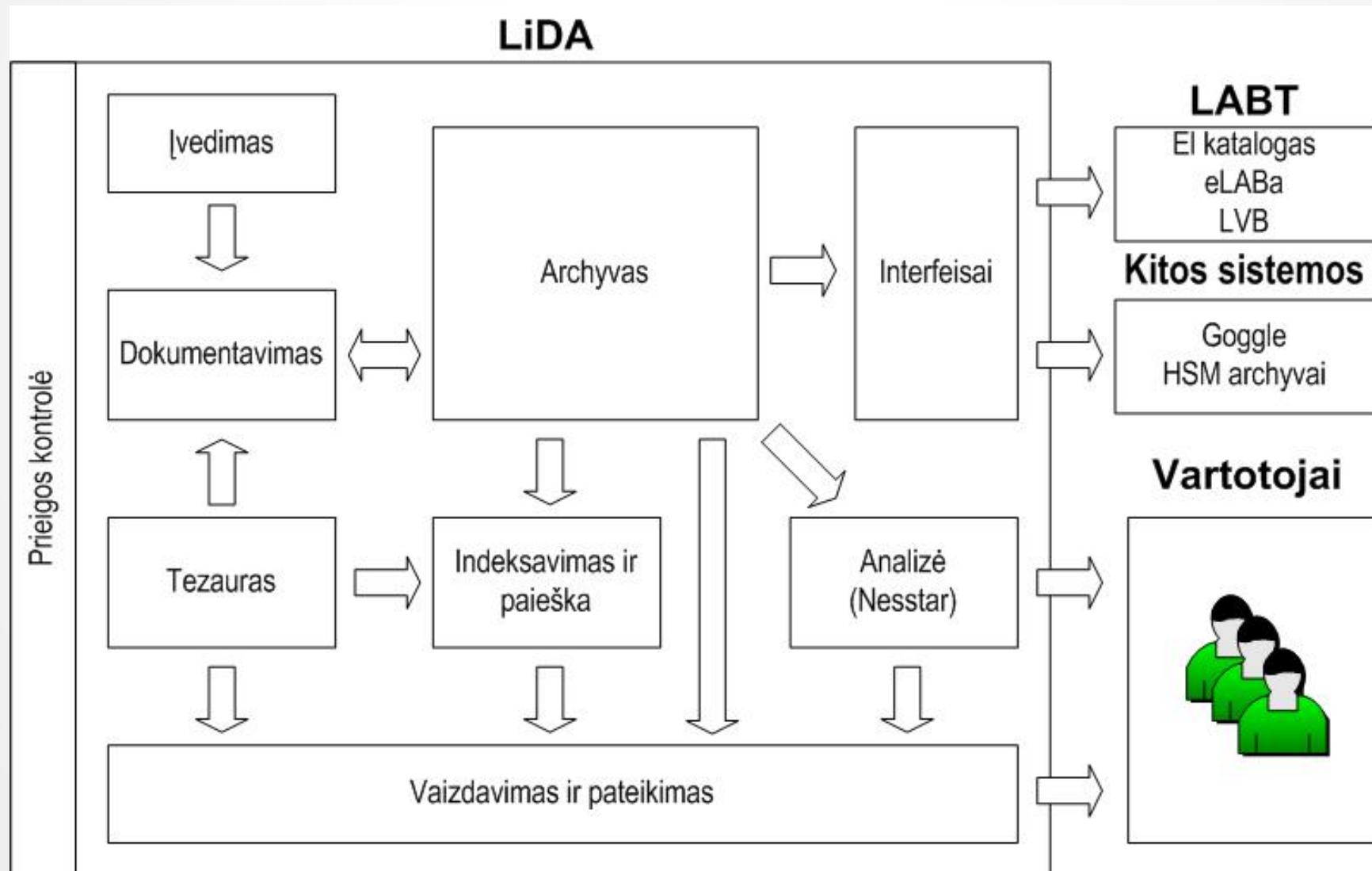
- I1. (meta)data use a formal, accessible, shared, and broadly applicable language for knowledge representation.
- I2. (meta)data use vocabularies that follow FAIR principles
- I3. (meta)data include qualified references to other (meta)data

To be Reusable:

- R1. (meta)data are richly described with a plurality of accurate and relevant attributes
 - R1.1. (meta)data are released with a clear and accessible data usage license
 - R1.2. (meta)data are associated with detailed provenance
 - R1.3. (meta)data meet domain-relevant community standards

LiDA: kas esame

- Informacinē struktūra

LiDA: kas esame

- Informacinė struktūra: apklausų duomenys
 - Dokumentuoti apklausų duomenys talpinami į archyvą (talpyklą) FEDORA ir automatiškai talpinami NESSTAR serveryje, kur vartotojai gali atlikti duomenų analizę
 - DDI, DC, MARC21, ETC.
 - Specialių duomenų sklaidos interfeisų pagalba informacija apie archyve saugomus duomenis OAI-PMH protokolu yra skleidžiama į bibliotekines informacijos sistemas (LABT), internetines informacijos paieškos sistemas bei kitus HSM archyvus

LiDA: kas esame

- Informacinė struktūra

Svečias ☆ E. lentyna

Nauja paieška | Žymės | Pagalba | English

ess x Lietuvos humanitarinių ir socialinių Ieškoti

Išplėstinė paieška
Paieška rodyklėse

Virtualių bibliotekų
sąrašas

Visos dokumentų rūšys su žodžiais bet kur įrašė

Tikslinti rezultatus

Temos

DATA COLLECTION
METHODOLOGY (7)
DUOMENŲ RINKIMO BŪDAS
(7)
Duomenų rinkimo metodai (7)
Ethnic minorities (4)
Field-work (6)
Daugiau pasirinkimų v

Autoriai/rengėjai

Behr, Dorothee (9)
Blom, Annelies (9)
Eva, Gillian (9)
Fitzgerald, Rory (9)
Jowell, Roger (9)
Daugiau pasirinkimų v

Metai

Nuo iki
Tikslinti

Rodyti skaitomiausius straipsnius pasaulio akademinėse institucijose v

Rezultatai 1 - 10 iš 12 Lietuvos humanitarinių
ir socialinių mokslų duomenų archyvas (LiDA)

Rikiuoti pagal: atitiktį v

1 2 →

1

Empiriniai
duomenys

☆ **ESS4, atrankos dizaino duomenys, Lietuva, 2009 m spalio - 2010 m sausio.**
Jowell, Roger ; Fitzgerald, Rory ; Roberts, Caroline ; Harrison, Eric ; Eva, Gillian ; Widdop, Sally ;
Keane, Mary ; Billiet, Jaak ; Matsuo, Hideko ; Henrichsen, Bjørn ; Skjåk, Knut Kalgraff ; Kolsrud,
Kirstine ; Mohler, Peter ; Harkness, Janet ; Braun, Michael ; Häder, Sabine ; Koch, Achim ; Blom,
Annelies ; Ganninger, Matthias ; Behr, Dorothee ; Saris, Willem ; Gallhofer, Irmtraud ; Stoop,
Ineke ; Kappelhof, Joost
Individual files are free for academic use for registered users. 2008, LiDA. All rights reserved.
LiDA: LiDA:quant.LiDA_ESS_0153
● Viso teksto dokumentas internete

Žiūrėti internete Išsamiau Komentarai ir žymės

2

Empiriniai
duomenys

☆ **ESS4, kontaktavimo su respondentais formų duomenys, Lietuva, 2009 m spalio - 2010 m sausio.**
Jowell, Roger ; Fitzgerald, Rory ; Roberts, Caroline ; Harrison, Eric ; Eva, Gillian ; Widdop, Sally ;
Keane, Mary ; Billiet, Jaak ; Matsuo, Hideko ; Henrichsen, Bjørn ; Skjåk, Knut Kalgraff ; Kolsrud,
Kirstine ; Mohler, Peter ; Harkness, Janet ; Braun, Michael ; Häder, Sabine ; Koch, Achim ; Blom,
Annelies ; Ganninger, Matthias ; Behr, Dorothee ; Saris, Willem ; Gallhofer, Irmtraud ; Stoop,
Ineke ; Kappelhof, Joost
Individual files are free for academic use for registered users. 2008, LiDA. All rights reserved.
LiDA: LiDA:quant.LiDA_ESS_0152
● Viso teksto dokumentas internete

Žiūrėti internete Išsamiau Komentarai ir žymės

LiDA: kas esame

- Informacinė struktūra

PAIEŠKA

Duomenų paieška		Kintamųjų paieška	
Žodis	ess	Pagal visus laukus	AND
Žodis		Pagal visus laukus	AND
Žodis		Pagal visus laukus	AND
Tyrimo atlikimo metai	-		
Katalogas	Visi duomenys	Rūšiavimas pagal:	Data
Surasti Išvalyti		Paieškos pagalba	

1-10 (21)

<< < > >>

LIDA_ESS_0289_STUDY_02 **ESS7, žiniasklaidos (naujienu) tyrimo duomenys, Lietuva, 2015 m. balandis – birželis, 2 leidimas** [Apklausų duomenys]
Šiame duomenų rinkinyje pateikiama EST 7-ios bangos lauko tyrimo vykdymo metu surinkta informacija apie kontekstinius įvykius pagal naujienu teiginių (angl. ...
[Aprašas ir dokumentacija](#) | [Atsisiųsti](#) | Nesstar

LIDA_ESS_0282_STUDY_02 **ESS7, pagrindinio ir papildomo klausimyno duomenys, Lietuva, 2015 m. balandis – birželis, 2 leidimas** [Apklausų duomenys]
Šiame duomenų rinkinyje pateikiami Europos socialinio tyrimo 7 bangos vykdytos Lietuvoje pagrindinio ir papildomo klausimyno duomenys. Duomenų rinkinį sudarė tyrimą ...
[Aprašas ir dokumentacija](#) | [Atsisiųsti](#) | Nesstar

LIDA_ESS_0283_STUDY_02 **ESS7, apklausėjų klausimyno duomenys, Lietuva, 2015 m. balandis – birželis, 2 leidimas** [Apklausų duomenys]
Šiame duomenų rinkinyje pateikiami Europos socialinio tyrimo 7 bangos vykdytos Lietuvoje apklausėjų klausimyno duomenys. Duomenų rinkinį sudarė tyrimą vykdžiusi organizacija ...
[Aprašas ir dokumentacija](#) | [Atsisiųsti](#) | Nesstar

LIDA_ESS_0285_STUDY_02 **ESS7, atrankos dizaino duomenys, Lietuva, 2015 m. balandis – birželis, 2 leidimas** [Apklausų duomenys]
Šiame duomenų rinkinyje pateikiami Europos socialinio tyrimo 7 bangos vykdytos Lietuvoje atrankos dizaino duomenys. Duomenų rinkinį sudarė tyrimą vykdžiusi organizacija ...
[Aprašas ir dokumentacija](#) | [Atsisiųsti](#) | Nesstar

LIDA_ESS_0293_STUDY_01 **ESS7, metodologinių testų klausimyno duomenys, Lietuva, 2015 m. balandis – birželis** [Apklausų duomenys]
Šiame duomenų rinkinyje pateikiami Europos socialinio tyrimo 7 bangos vykdytos Lietuvoje metodologinių testų klausimyno duomenys. Duomenų rinkinį sudarė tyrimą vykdžiusi ...
[Aprašas ir dokumentacija](#) | [Atsisiųsti](#) | Nesstar

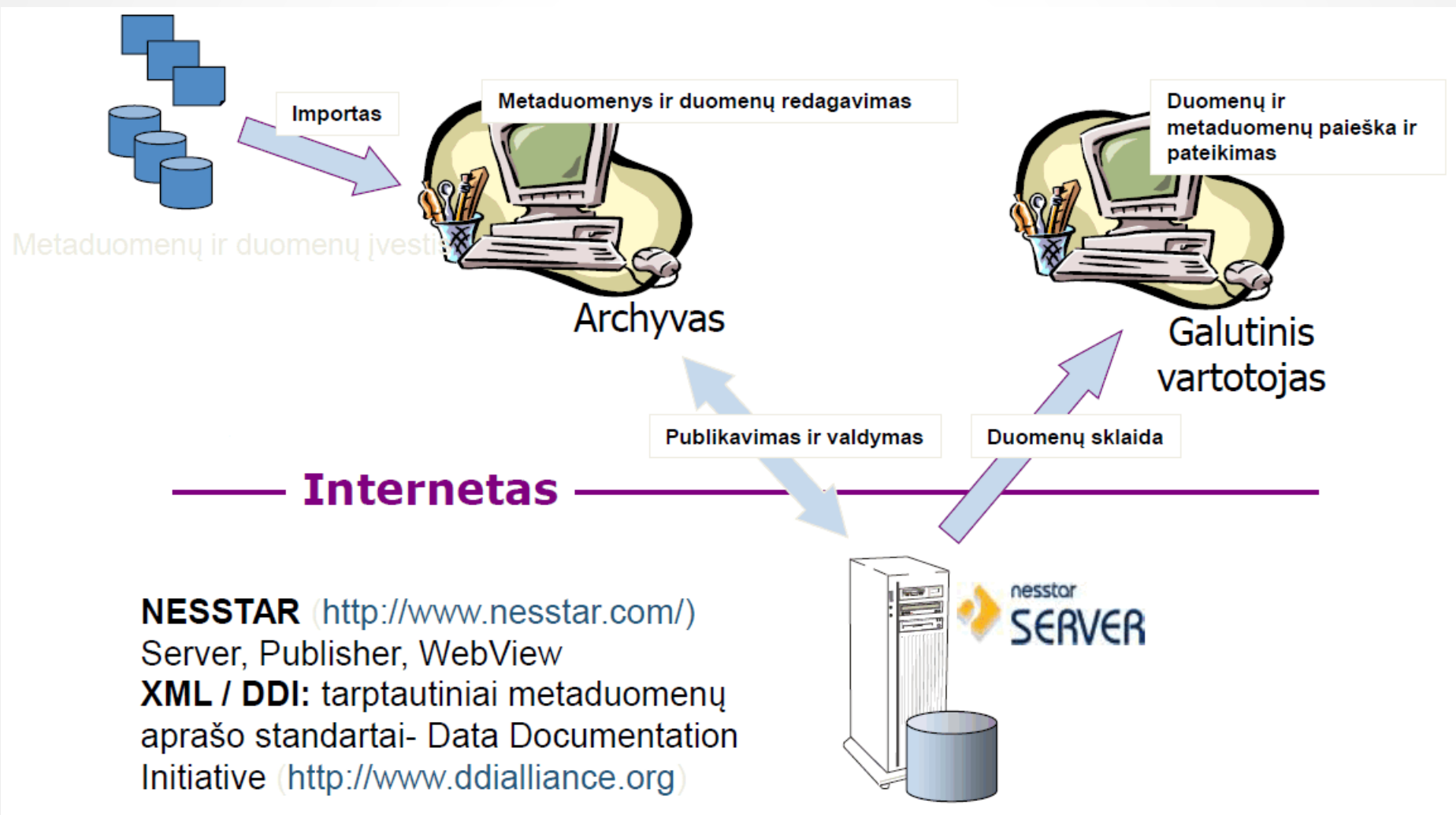
LIDA_ESS_0284_STUDY_02 **ESS7, kontaktavimo su respondентаis formų duomenys, Lietuva, 2015 m. balandis – birželis, 2 leidimas** [Apklausų duomenys]
Šiame duomenų rinkinyje pateikiami Europos socialinio tyrimo 7 bangos vykdytos Lietuvoje kontaktavimo su respondентаis formų duomenys. Duomenų rinkinį sudarė tyrimą ...
[Aprašas ir dokumentacija](#) | [Atsisiųsti](#) | Nesstar

LiDA: kas esame

- Standartai
 - LiDA saugomi duomenys yra dokumentuoti pagal **DDI** standartą
 - DDI (angl. Data Documentation Initiative) yra **XML** metaduomenų standartas, skirtas socialinių mokslų duomenims aprašyti
 - Metaduomenų parengimui LiDA naudoja 1.2.2 versiją
 - Kiekvienas apklausų duomenų rinkinys yra aprašytas (dokumentuotas) **lietuvių ir anglų kalbomis**

LiDA: kas esame

- Duomenų dokumentavimas → **NESSTAR**

LiDA: kas esame

- LiDA katalogą sudaro:
 - Apklausų duomenys
 - Istoriniai statistiniai duomenys
 - Duomenys apie Lietuvos politinę sistemą (prototipas)
 - Kokybinių duomenų rinkiniai (prototipas)

LiDA: kas esame

- **Apklausų** duomenų katalogas:
 - Visuomenės nuomonės apklausų ir tyrimų duomenų rinkiniai yra **didžiausia ir dažniausiai naudojama** duomenų archyvų kolekcija:
 - Didžiąją dalį LiDA kolekcijos sudaro **kitų mokslininkų ir tyrėjų** jau įgyvendintų tyrimų duomenys, kuriuos kiti vartotojai gali naudoti atlikdami antrinę analizę
 - LiDA kataloge yra **daugiau nei 250** apklausų duomenų rinkinių

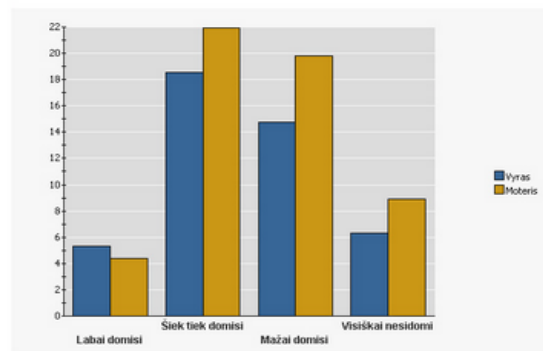
LiDA: kas esame

- ☐ Duomenys
 - Paieška
 - Kintamųjų paieška
 - Paieška su tezauru
 - Duomenų katalogai
 - **Apklausų duomenys**
 - Istoriniai duomenys
 - Politiniai duomenys
 - Kokybiniai duomenys
 - Asocijuoti ištekliai
 - ICPSR
 - CESSDA
 - Kiti archyvai
- ☒ Naujiems vartotojams
- ☒ Duomenų depozitas
- ☒ Publikacijos

APKLAUSŲ DUOMENYS

Dataset: EES2009, rinkėjų tyrimo duomenys, Lietuva, 2009 m. birželis

Q102[Lytis] Q78[Domėjimasis politika] Type
Q102[Lytis] Q78[Domėjimasis politika] Row and column percentage

© The European Union FP 7 PIREDEU project, The European University Institute

Kiekvienas apklausų duomenų rinkinys yra aprašytas (dokumentuotas) lietuvių ir anglų kalbomis.

Prieiga prie apklausų duomenų rinkinių ir su jais susijusios informacijos **nekomerciniais tikslais (mokslinių tyrimų, savišvietos ir mokymo) yra nemokama!**

Norėdami surasti jus dominančią apklausų duomenų rinkinį galite pasinaudoti **paieška**. Paiešką galima atlikti ir pasitelkiant **kintamųjų paiešką** arba kontroliuojamą žodyną (**HASSET tezaurą**).

Peržiūrėti informaciją apie apklausų duomenų rinkinius galite naršydami **nesstar** kataloge arba LiDA portale:

- Visi rinkiniai
- Pagal autorių
- Pagal temas
- Pagal tyrimų rinkinius
- Pagal depozitorius
- Pagal finansavimo šaltinį
- Nauji rinkiniai

Atkreipiame dėmesį, kad norėdami atsisiųsti duomenis jums patogiu formatu (SPSS ir pan.) ar analizuoti juos online (t. y. **atlikti LiDA duomenų analizę Nesstar aplinkoje**), turite **prisiregistruoti**.

Apklausų duomenys į LiDA buvo deponuoti bendradarbiaujant su partneriais Lietuvoje ir užsienyje:

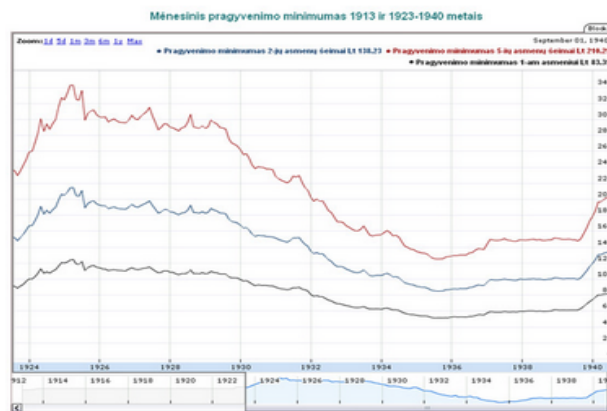
LiDA: kas esame

- **Istorinės** statistikos duomenų katalogas:
 - Istorinės statistikos duomenų rinkinius paprastai sudaro **istoriniai duomenys** apie gyventojų skaičių ir sudėtį, ūkį, prekybą, transportą ir ryšius, finansus, socialinius ir ekonominius santykius, sveikatos apsaugą ir sveikatos istoriją, socialinį gerbūvį, nelaimes, švietimą, kultūrą, valstybės raidą, bažnyčias, miestus ir kt.
 - 2010 m. sukurtame LiDA HISTAT kataloge saugomas **61 istorinių statistinių duomenų rinkinys** (trys skyriai: iki XIX, XIX ir XX am.)

LiDA: kas esame

- ☐ Duomenys
 - Paieška
 - Kintamųjų paieška
 - Paieška su tezauru
 - Duomenų katalogai
 - Apklausų duomenys
 - Istoriniai duomenys
 - Politiniai duomenys
 - Kokybiniai duomenys
 - Asociuoti ištekliai
 - ICPSR
 - CESSDA
 - Kiti archyvai
- ☒ Naujiems vartotojams
- ☒ Duomenų depozitas
- ☒ Publikacijos

ISTORINIAI DUOMENYS (ISTORINĖ STATISTIKA)

Istorinės statistikos duomenų rinkiniai yra specializuota duomenų archyvų kolekcija, kurią savo tyrimuose dažniausiai naudoja istorikai. Šią kolekciją paprastai sudaro istoriniai duomenys apie gyventojų skaičių ir sudėtį, ūkį, prekybą, transportą ir ryšius, finansus, socialinius ir ekonominius santykius, sveikatos apsaugą ir sveikatos istoriją, socialinį gerbūvį, nelaimės (gaisrus, karų padarytus nuostolius ir pan.), švietimą, kultūrą, valstybės raidą, bažnyčias, miestus ir kt.

2010 metais sukurtame LiDA HISTAT kataloge saugomų istorinių statistinių duomenų rinkinių skaičius – **61**. Istoriniai duomenų rinkiniai, suskirstyti pagal laikotarpius:

- statistiniai duomenys iki XIX amžiaus,
- XIX amžiaus statistika,
- XX amžiaus statistika.

Duomenų rinkiniai taip pat suskirstyti į **rinkinių grupes (9)**.

Kiekvienas istorinių duomenų rinkinys yra aprašytas (dokumentuotas) lietuvių ir anglų kalbomis.

Prieiga prie istorinių duomenų rinkinių ir su jais susijusios informacijos **nekomerciniais tikslais (mokslinių tyrimų, savišvietos ir mokymo) yra nemokama!**

Norėdami surasti jus dominančią istorinį duomenų rinkinį galite pasinaudoti **paieška**. Paiešką galima atlikti ir pasitelkiant **kintamųjų paiešką** arba kontroliuojamą žodyną (**HASSET tezaurą**).

Peržiūrėti informaciją apie istorinių duomenų rinkinius galite naršydami **nesstar** kataloge arba LiDA portale:

- Visi rinkiniai
- Pagal istorinius statistinius šaltinius
- Pagal temas
- Pagal rinkinių grupes
- Pagal depozitorių
- Pagal autorių
- Nauji rinkiniai

Atkreipiame dėmesį, kad norėdami atsisiųsti duomenis jums patogiu formatu (Excel, SPSS ir pan.), turite **prisiregistruoti**.

Istorinės statistikos duomenų rinkiniai parengti bendradarbiaujant su Lietuvos istorijos instituto ir Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto mokslininkais.

LiDA: kas esame

- Duomenys prieinami pilnai
 - Nekomerciniais tikslais (mokslinių tyrimų, savišvietos ir mokymo) **nemokamai!**
 - Išsamūs duomenų **aprašai** su visa dokumentacija (klausimynai, ataskaitos ir pan.)
 - Patys duomenys (SPSS, Stata, Excel etc.) **sutvarkyti** ir „išvalyti“
 - **Paieška** → duomenų rinkinių ir kintamųjų, paprasta ir su tezauru (HASSET, ELSST)
 - **NESSTAR** → peržiūrai ir pirminei analizei:
 - Dažniai, kryžminės lentelės, aprašomoji statistika, grafikai, (koreliacija ir regresija)

LiDA: kas esame

- Integralumas ir atvirumas
 - Duomenų ir metaduomenų standartai
 - DDI, TEI, MARC21, DC etc.
 - Integracija į bibliotekines sistemas
 - Visiškai atvira prieiga prie metaduomenų per OAI-PMH
 - LiDA metaduomenys prieinami visiems
 - Lietuviškai ir angliškai
 - Tezaurai (tarptautinei) paieškai
 - Duomenys (jei nėra kūrėjų apribojimų) prienami registruotiems vartotojams

LiDA: kas esame

- Ne mažiau svarbi veikla – metodinis mokymas
 - Duomenys be kompetentingo vartotojo – NOT R (FAIR)
 - Empirinių duomenų analizės mokymai
 - Kiekybiniai IR kokybiniai
 - Naujoviški (pažangiausi) metodai
 - Įprasti metodai pradedantiesiems ir pažengusiems
 - Auditoriniai IR nuotoliniai
 - Mokymų ir metodinė medžiaga (priemonės)
 - Internetinė, visiškai atvira
 - Vadovėlių serija „Tyrimų metodai“

Ką LiDA davė Lietuvai..?

- **Apklausų** duomenys su aprašais „vienoje vietoje“
- **Istorinės** statistikos archyvas
- Tarptautiniai apklausų tyrimai Lietuvoje
 - Europos socialinis tyrimas (**ESS**)
 - Tarptautinė socialinio tyrimo programa (**ISSP**)
- **ELSST** – daugiakalbis tezauras, kuriame yra terminai lietuvių kalba
- Metodų **mokymai**
- Metodų **mokymo(si) medžiaga** (internetinė, atvira + vadovėlis)

Iššūkiai

- **Technologiniai** pokyčiai (greiti)
 - IT infrastruktūra
 - Duomenų ir metaduomenų standartai
- **Finansavimas** ir parama
 - **Akademinei bendruomenė** dar nėra gerai susipažinusi su specializuotų duomenų institucijų privalumais (ir apskritai, atvirų duomenų idėjomis)
 - Duomenų atvėrimas → kaštai + jokio įvertinimo?
 - **Nacionalinės finansavimo** institucijos taip pat tik pradeda suprasti duomenų archyvavimo ir sklaidos naudą
- **Tarptautinis** bendradarbiavimas ir integracija

LiDA: www.lidata.eu

Ačiū už dėmesį !